

доступу:<https://www.gurt.org.ua/articles/34602/>

3. Васильковський І.І. Поняття «кіберзлочинність» та «кіберзлочини»: стан та співвідношення. *Міжнародний юридичний вісник: актуальні проблеми сучасності (теорія та практика)*. 2018. Вип. 1-2. С. 276-282. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/muvnudp_2018_1-2_46 (дата звернення: 29.06.2021)
4. Офіційний веб-сайт «Суспільне- Новини» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://suspilne.media/65849-kiberzlocinnist-v-ukraini-za-5-rokiv-zrosla-u-ponad-dva-razi/>
5. Про основні засади забезпечення кібербезпеки України: Закон України від 05.10.2017р. . № 2163-VIII. Дата оновлення: 24.10.2020. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2163-19#Text> (дата звернення:29.06.2021).

УДК 330.341

Бойко В.О.

*здобувач ступеня доктор філософії кафедри права і публічного управління
Вінницького державного педагогічного університету імені
М.Коцюбинського*

ІННОВАЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПІДПРИЄМСТВА ЯК НЕОБХІДНИЙ КОМПОНЕНТ ДЛЯ ЕФЕКТИВНОГО ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ

Сучасний етап розвитку світової економіки характеризується посиленням конкуренції і зростаючим впливом інноваційної діяльності на збільшення конкурентоздатності підприємств та темпи економічного розвитку. На світовому ринку продукти інтелектуальної діяльності мають більш високу вартість у порівнянні з іншими видами продукції. Тому зумовлюється необхідність створення умов для впровадження та використання в процесі здійснення комерційної діяльності інновацій та

нововведень, підвищення інноваційної активності в цілому, у зв'язку із збільшенням конкуренції та відкритістю ринку.

За таких умов, дослідження питань пов'язаних з економічним розвитком територіальних громад та країни в цілому безпосередньо пов'язане з розвитком та аналізом так званого «інноваційного потенціалу», який покликаний підвищити конкурентоспроможність суб'єктів господарювання. Роль інновацій в сучасних умовах, яка безперервно збільшується, висуває все нові вимоги до обрання найбільш ефективних механізмів формування, впровадження та використання інновацій, саме як потенціалу та фактору підвищення конкурентоздатності. Тому все більше уваги вітчизняних та зарубіжних вчених зосереджується на беззаперечно важливій ролі інновацій у розвитку суб'єктів господарювання та на підвищенні інноваційного потенціалу підприємств в цілому.

Аналіз літературних джерел дозволяє стверджувати, що існують різні підходи до тлумачення поняття інноваційний потенціал. Інноваційний потенціал складається із ключових слів: інновація та потенціал (англ. innovation — нововведення) це ідея, новітній продукт в галузі техніки, технології, організації праці, управління, а також у інших сферах наукової та соціальної діяльності, засноване на використанні досягнень науки і передового досвіду, є кінцевим результатом інноваційної діяльності. Поняття «інновація» застосовується до нововведень у виробничій, організаційній, фінансовій, науково-дослідній, навчальній та інших сферах, до будь-яких удосконалень, що забезпечують економію витрат або створюють умови для такої економії. Основна маса інновацій реалізується підприємствами як засіб вирішення виробничих, комерційних завдань, як найважливіший чинник забезпечення стабільності їхнього функціонування, економічного зростання, конкурентоздатності. [5].

Під інноваціями, як фактором підвищення конкурентоспроможності, розуміються кінцевий результат інноваційної діяльності, що отримав реалізацію у вигляді нового або вдосконаленого продукту на

фундаментальному рівні, який використовується для подальшої реалізації в практичній діяльності, а також - це результат впровадження інноваційних розробок на ринку, винаходів, доведених до стадії комерційного використання продукту або товару, коли воно починає давати економічний ефект [3].

Таким чином, ефективній діяльності суб'єктів ринку в умовах конкурентної боротьби сприяє саме інноваційна діяльність з впровадження інновацій. Конкуренція та інновації доповнюють один одного, так як: - по-перше, конкуренція - головний фактор сприйнятливості суб'єкта ринку до технічних новинок; - по-друге, конкуренція змушує підприємство постійно шукати і знаходити нові види продуктів і послуг, які потрібні споживачам і можуть задовольнити їхні потреби; - по-третє, конкуренція сприяє тому, що підприємці намагаються освоїти продукцію високої якості за цінами ринку з метою утримання споживачів; - по-четверте, конкуренція стимулює використання найбільш ефективних способів виробництва; - по-п'яте, конкуренція змушує підприємців оперативно реагувати на бажання споживачів; - по-шосте, конкуренція забезпечує високий дохід для тих підприємців, які ціленаправлено і продуктивно працюють [13].

Практичний аспект концепції «інноваційного потенціалу» та джерела розвитку сучасної промисловості досліджується у роботах науковців, деякі з них зазначають що інновації починаються з аналізу існуючого потенціалу з метою його ефективного використання. Майбутнє не робиться завтра, воно робиться сьогодні, коли вирішуються поточні бізнес-проблеми. Менеджер, який не проводить необхідних змін, продиктованих зовнішнім середовищем, а також підприємець, який не знає, як управляти своїм бізнесом, неминуче призведе підприємство до краху [4, с. 17].

Також існує підхід, відповідно до якого інноваційний потенціал включає в себе сукупність, з одного боку, характеристик самої організації, яка визначається рівнем використання виробництва, персоналом, науково-технічним потенціалом, а також потенціалом маркетингових послуг, а з

іншого боку, зовнішні організаційні та соціально-економічні фактори, що дозволяють організації створювати більш привабливі за ціновими та неціновими характеристиками товари порівняно з конкурентами [10, с. 42]. На сьогоднішньому етапі існує чимала кількість визначень «інноваційного потенціалу», як категорії, тому підходи авторів до визначення її структури різні [8, с. 106].

Деякі автори розглядають структуру «інноваційного потенціалу підприємства» як сукупність наявного потенціалу, до якого відносять: матеріально-технічну базу, інтелектуальну власність, персонал, фінансові ресурси та перспективного потенціалу, до якого відносять: інвестиційні ресурси, науково-технічні основи, інформаційні ресурси, людський капітал [16, с.3]. Власне структура «інноваційного потенціалу» розглядається також як єдність трьох його складових: ресурсного, внутрішнього та ефективного, які існують взаємно, передбачають та зумовлюють один одного і виявляються при використанні як його триєдиної сутності [9, с. 9].

Ресурсна складова інноваційного потенціалу є своєрідною основою для його формування, що включає такі основні компоненти з різними функціональними цілями: людські, матеріально-технічні, фінансові, інформаційні та інші види ресурсів. Внутрішній компонент - це той, який забезпечує результативність та ефективність функціонування всіх попередніх елементів. Внутрішню складову можна охарактеризувати через процеси створення та впровадження нового інноваційного продукту, що забезпечує взаємозв'язок інноватора як з наукою, так і з ринком, який споживає готовий продукт, а також через методи та методи управління інноваційним процесом [1, с. 36]. Ефективний компонент є відображенням кінцевого результату реалізації наявних можливостей [9, с. 10].

Тобто він виступає як своєрідна цільова характеристика інноваційного потенціалу. Переваги цього підходу до визначення структури інноваційного потенціалу підприємства полягають у тому, що він дозволяє: по –перше, охарактеризувати інноваційний потенціал комплексно як

складну категорію, що включає ресурси та умови організації, що забезпечують можливість їх використання, як внутрішні та зовнішні; по-друге, охарактеризувати інноваційний потенціал як відкриту систему, яка взаємодіє із зовнішнім середовищем, враховуючи у своєму складі складову зовнішньої готовності до здійснення інноваційної діяльності; по-третє, відобразити значення інтелектуального капіталу як головного джерела побудови енергетики підприємства в даний час.

Д.І. Кокурін визначив, що інноваційний потенціал містить приховані, невикористані можливості накопичених ресурсів, які можуть бути введені в дію для досягнення цілей економічних суб'єктів [6, с. 111].

Сьогодні резерви інноваційного потенціалу - різноманітні «ноу-хау», наукові основи, розробка та орієнтація на інноваційну діяльність - загалом можуть вивести підприємство на лідируючі позиції завдяки формуванню його конкурентних переваг [15].

Інноваційний потенціал є одним з найбільш істотних елементів системи інноваційного процесу, що відображає здатність до самовдосконалення або оновлення системи і визначає технічне лідерство. Величина інноваційного потенціалу є параметром, який дозволяє оцінити можливості інноваційної діяльності та визначити стратегію інноваційного розвитку. Від стану інноваційного потенціалу залежать управлінські рішення щодо вибору та реалізації інноваційної стратегії, тому необхідна його комплексна оцінка. [5].

Актуальною проблемою сталого функціонування підприємств на сучасному етапі є активізація інноваційного потенціалу, ефективність якого буде здебільшого залежати від динаміки їх розвитку [2, с. 94].

За таких умов, виникає необхідність активізації потенціалу всіх елементів інноваційної галузі для вирішення проблем покращення фінансово-економічних показників їх діяльності та робить їх більш конкурентоспроможними як на національному, так і на міжнародних ринках, оскільки успіх економічної політики держави значною мірою

залежить від стану та рівня розвитку бізнесу, який є джерелом інновацій, а також каналом передачі технологій та знань [14, с. 13].

Сучасні тенденції та виклики глобалізації вимагають пошуку нових і нових шляхів підвищення конкурентоспроможності. Конкуренція є найважливішою рисою ринкової економіки та одним із показників ефективного функціонування підприємства [12, с. 105]. Усі підприємства працюють у конкурентному середовищі, яке стає дедалі інтенсивнішим. Ось чому практично всі підприємства перебувають у стані пошуку та створення конкурентних переваг щодо своїх конкурентів.

Більше того, кожне з цих підприємств перебуває у пошуку такої інновації, відмінної від інших або однакової, але кардинально різної за якістю, ціною чи іншими характеристиками. Факт виняткової важливості рівня конкурентоспроможності у виробництві та реалізації продукції залишається незаперечним [7, с. 135].

На сучасному етапі економічного розвитку конкурентоспроможність значною мірою визначається ступенем інновацій. Єдиним правильним способом підвищення конкурентоспроможності є застосування інноваційного підходу як найбільш універсального та найбільш підходящого інструменту в сучасних реаліях. Конкурентоспроможність будь-якого підприємства визначається якістю та характером впровадження новітніх досягнень інновацій. Саме орієнтовані на інновації підприємства демонструють стабільність та виживання в ринковому середовищі, високу динаміку розвитку виробництва та значну конкурентоспроможність.

Центр економічної діяльності рухається до основної ланки економіки - до підприємства. Саме на підприємствах використовуються сучасні технології для отримання якісних послуг та товарів, що користуються попитом, саме на підприємствах концентрується кваліфікований персонал, саме тут виробляється необхідна суспільству продукція.

Таким чином, інноваційний потенціал є компонентом, що дозволяє компанії стати конкурентоспроможною, використовуючи здатність діяти

швидше, ніж будь-хто, із втіленням унікальних ідей. У сучасному світі інновації стали основою конкуренції у всіх сферах бізнесу [11, с. 189].

Інноваційні перетворення вимагають від підприємства швидкої адаптації до зміни характеру впливу чинників внутрішнього та зовнішнього середовища. Подібні зміни передбачають обов'язкове перетворення структурних складових підприємства. При цьому одним з важливіших критеріїв ефективності інноваційного розвитку є адаптивність та гнучкість структури підприємства до зовнішнього та внутрішнього впливу.

Ефективність інноваційної діяльності підприємства уздовж інноваційного циклу залежить від інноваційного потенціалу підприємства, який повинен розглядатись як система взаємопов'язаних чинників і ресурсів, які відповідають умові забезпечення постійної ефективної інноваційної діяльності підприємства. [5].

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА:

1. Антоненко І. В. Типология и классификация инновационного потенциала экономической системы // Проблемы современной экономики. – 2010. – № 2. – С. 33–37. Режим доступа: <https://cyberleninka.ru/article/n/tipologiya-i-klassifikatsiya-innovatsionnogo-potentsiala-ekonomicheskoy-sistemy>;
2. Бармуцкий Р. І. Методология выявления скрытых резервов инновационного потенциала предприятия // Вестник БНТУ. – № 4, 2010. – 94–98 с. Режим доступа: <https://rep.bntu.by/bitstream/handle/data/1391/94-98.pdf?sequence=1>;
3. Тупниченко В.А. Инновационное развитие и малый бизнес // Экономический анализ: теория и практика. – 2012. – № 12.;
4. Дармилова Ж. Д. Инновационный менеджмент: Учебное пособие для бакалавров – М.: Издательско-торговая корпорация «Дашков и К°», 2013. – 168 с. Режим доступа: <https://all-sci.net/management-innovatsionnyiy/innovatsionnyiy-menedjment-uchebnoe-posobie1909.html>;

5. Бойко І.М. Інноваційний потенціал підприємства: сутність та структура. Режим доступу: <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/12/20.pdf>;

6. Кокурін Д. І. Инновационная деятельность // Д.И. Кокурин. – М.: Экзамен, 2001. – 567 с.;

7. Купріянов С.В., Столярова З.В. Совершенствование управления конкурентоспособностью продукции на стадии НИОКР // Известия Волгоградского государственного технического университета. – 2015. – № 5. – С. 135–137.;

8. Лук'янова Е.І. О структуре инновационного потенциала промышленного предприятия // Экономика и управление. – 2014. – № 1 (37). С.106–110.Режим доступу: http://media.miu.by/files/store/items/eiup/37/eiu_1_2014_19.pdf;

9. Матвейкін В. Г. Инновационный потенциал: современное состояние и перспективы развития: монография / В. Г. Матвейкин [и др.]: под ред. В. Г. Ярцевой. – М.: Издательство «Машиностроение-1». 2007. – 284 с. Режим доступу: <https://tstu.ru/book/elib/pdf/2007/dvorez.pdf> ;

10. Мокроносов А. Г. Конкуренция и конкурентоспособность: учебное пособие [Текст] // А. Г. Мокроносов, И. Н. Маврина. – Екатеринбург: Издавництво Уралського університету, 2014. – 194 с. Режим доступу: https://elar.urfu.ru/bitstream/10995/28814/1/978-5-7996-1098-2_2014.pdf ;

11. Павлова Н.Ю. Инновации как основа конкурентоспособности малого предприятия. Режим доступу: <https://cyberleninka.ru/article/v/innovatsii-kak-osnovakonkurentosposobnosti-malogo-predpriyatiya>;

12. Похилько А.Т. Конкурентоспособность предприятия, как один из показателей эффективной деятельности предприятия / Заметки ученого, 2015. № 1. С. 105-107;

13. Гінзбург А.І. Экономический анализ: учебное пособие. – СПб.: Питер, 2010. – 336 с.;

14. Сергеева Е.А. Формирование модели инновационного развития: монография // Е. А. Сергеева, Л. А. Ельшин, А. С. Брысаев. М-во образ. и науки России, Казан. нац. исслед. технол. ун-т. – Казань: Изд-во КНИТУ, 2016. – 172 с.;

15. Смірнова Л.А., Павлова Е. А. Оценка конкурентных преимуществ предприятия на основе анализа его инновационного потенциала // Современные проблемы науки и образования. – 2015. – № 1. Режим доступа: <https://www.science-education.ru/pdf/2015/1/652.pdf>;

16. Фіаксель Э. А. Инновационный потенциал российской промышленности и механизмы его роста // Экономический анализ: теория и практика. – 2009. – № 13. – С. 2–6. Режим доступа: <https://cyberleninka.ru/article/n/innovatsionnyy-potentsial-rossiyskoy-promyshlennosti-i-mehanizmy-ego-rosta>.

УДК 369.06

Білецька Н.Є.

здобувач ступеня вищої освіти магістр

Вінницького державного педагогічного університету

імені Михайла Коцюбинського

ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ МЕДИЧНОЇ РЕФОРМИ В УКРАЇНІ

Медицина галузь є однією із життєзабезпечуючих сфер держави, яка в сучасних умовах потребує належного фінансування та реформування. Особлива відповідальність лежить на керівниках медичних закладів: від них вимагають і менеджерських знань та навичок, і соціального захисту працівників, і забезпечення достатнього обсягу й належної якості медичних послуг. Тому керівники закладів різних рівнів спільними зусиллями шукають відповіді на нові виклики, обмінюючись досвідом, запрошуючи до дискусій експертів у галузі управління охороною здоров'я, юристів, економістів.